

FOIĂ ENCICLOPEDICĂ LITERARĂ, APARE IN FIECARE LUNĂ DE DOUE-ORI

Prețul abonamentului :

Pentru Austro-Ungaria 12 corone
Pentru România și străinătate . . . 17 franci

PROPRIETAR ȘI REDACTOR :

IOAN BACIU
preot.

Prețul inserțiunilor :

Pentru publicațiunile de 3 or ce conțin cam 150 cuvinte 6 cor. ; 200 cuvinte 8 cor. și mai sus 10 corone

O RAZĂ DE TÓMNĂ.

Novelă de Francois Cupée.

Olympia cuprindea tronul cassei din cafana gărei, de vre-o dece ani și pote mai bine. Acest nume era foarte potrivit frumuseței ce poședea. Peptul bulbucat, umerii sei plini și rotunzi se iveau cu mândrie dintre tasele cu zacharicale, lingurițele de argint carî formau drept cadru stâlpi întregi de ambe părțile cassei, lăsând ca oglinda dela spate se ne reflecteze gâtul seu frumos și bine format.

Nn un călător a enunciat verdictul : „frumosă brunetă“ și nu unuia i-s'a oprit ochii pe figura sveltă plătindu-și conta sau bend berea ce-i-o adusese chelnerul.

Regina noastră își vedea de afaceri până când calătorul respectiv încă și în vagonul năbusit al acceleratului se gândea la figura mândră a deitei Olympia din cafana gărei.

Dar frumseța Olympiei influența mai mult și asupra acelor ospeți, carî nu mult se interesau de strigătele portariului, „poftiți,

poftiți; trenul e gata de plecare!“ si cari erau ospeții de baștină in cafana. Cu deosebire aceștia erau omenii din părțile învecinate gărei; omenii tăcuți și serioși, funcționari, privatieri, etc. Ba erau unii, carî de dece ani priveau la mândra Olympia cum se făcu din copilă

mititică — fată mândră și voinică așa că li-se părea drept aparținătoare clubului lor de cafana, ca oricare membru aparținătoriu unei familii; la care cu toții priveau cu un anumit respect. Ea, fără a fi părăsit cafana, avea acum al treilea stopan și unul fiecarele se despărțise de ea adresând urmașului seu : „E o fată foarte cinstită, și-o recomand din totă inima.“

Așa își conducea ea domnia sa în cafana de

Stîrpirea pirului.

dece ani de zile. Se mai afla câte un ospe mai vechiu, care se apropia de cassă și schimba câte o vorpă cu ea; dar nici-odată acest discurs nu-și părăsea cadrul bunicuviințe. Așa se vede Olympia știea impune ospeților, carî cercetau cafana. Incă nici un

óspe nu a probat a face curte acestei fete, a cărei inimă părea a fi de marmură rece. Încă nime nu a vădut' o afară, ci numai după pult la mēsa cassei. De cumva ar fi schiopătat, despre aceea sigur nimene nu avea cunoscintă, că Olympia semăna mult Mariei, Antoineta, aceea o-au constatat toți jucătorii de cărți, cari cercetau cafana și încă de mult!

De câți ani era ea?... De 32... Ei bine, se dicem 35! Fața-i era plină, bărbiile aveau o rotundime impunătoare; așa, că dacă cărțașii chiar aveau a afla ceva asemănare cu cutare persoană regescă, o nimereau mai bine dacă o asemănau cu Ludovic al XVI.

Că Olympia ore avea inimă ori nu, nu scia nimene, căci nime nu se ocupase cu acesta întrebare.

Și totuși avea și densa inimă și încă o inimă simțitoare și nobilă; carea într'o bună diminiță deși cam târziu, începu a bate.

Persona, care fără voia sa, fu cauza acesteia, venia și de și regulat la 8 ore seara în cafana. Eram tiner de 22—23 ani, palid; îmbrăcat foarte sērăcuti dar curat, purtând cu el o tașcă de piele, umblând și în mijlocul iernei cu palton subțire și pălărie de vară, cu carea șcia saluta cu multă complēsantă când trecea pe lângă cassă. El se așeșea de regulă în cel mai părăsit colți al cafenelei și comanda cina sa modestă, cerea negrelă și pēna, scotea din tașca de piele hârtie, cărți și cetind, scriind, cercând prin vocabular se aprofunda total în lucru, care nici-când nu-l isprăvea mai îngrabă ca meșul nopții.

Așa se vede el lucra nōptea în cafana din punct de vedere al cruțării.

Dacă rămânea acasă, sigur cheltuia mai mult pe lemne și lumină, decât îl costa cina și bacșișul de 4 fileri dat chelnerului.

— N'ar fi bine se am numai ospetii de aceștia, se exprimă la septemăna cafetierul cătră un cunoscut, care juca domino.

Dar d-șora Olympia nu era de părerea șefului seu și cu tote că era dela natură rece, totuși își îndrepta foarte des ochii cătră lucrătorul din colțul cafanei.

Dela chelneri afla istoria acestui om harnic și modest. Era un tiner sērăc, care locuia în o casă de lemn învecinată, în prima ridicătură numerată de sus în jos. Umbla în „Jardin des Plantes“ asculta cu singuință prelegerile și se pregătea pentru un examen foarte greu. Dar ea cu ce ram de știință se ocupa, acesta înaintea d-șorei Olympia remase o „terra incognita,“ dedea cu socotēla că o fi vorbă de elefanți sau fluturi. Mai mult o puse pe ea în uimire acea abnegațiune de sine cu care își jertfea el fiecare sēra traducēnd pentru o remunerație miserabilă din limba engleză.

Și inima Olympiei, acea inimă de omeniă și nobilă, carea bătea atât de bine parată în sinul ei voluptuos, cum, cum-nu, începu a simți o atragere secretă cătră tinerul palid, care știa saluta atât de complēsant de câte-ori trecea pe dinaintea cassei. Ea-l admira pentru hărnicia lui, îl compătinea pentru sērăcia lui și pentru că-l crede părăsit, părăsit total! Și cât timp tinerul nostru ostenea lucrând în cafenea, fetiței nōstre nu-i fu timpul atât de lung și monoton și ocupația sa i-se părea mai puțin mecanică de cum era în faptă. Olympia visa, dar în visurile sale nu era nici o pasiune, nici un romanticism.

Știea ea bine, că deși sunt foarte aprōpe, totuși e mare depărtarea ce-i desparte; căci, ea ea se părăsēscă tronul cassei sale se mērgă la el și se schimbe cu el câteva vorbe; era chiar așa imposibil cum de imposibil ar fi unei regine ca în o sēră festivă să se cobōre de pe tron, se mērgă în fața lūmei adunate și se stee de vorbă cu cutare gardist al seu! Apoi Olympia era cu mult mai așeșată și mult mai cuminte, decât se fi făcut așa ceva. Era crescută bine, în spirit moral și deși cunoscea bine lumea, totuș nu ar fi primit amorul nimēnui decât după ce ar fi parcurs calea carea conducea la preot și matriculant.

Deci nici nu visa, că acest tiner, care în urma studiilor sale avea un viitor frumos, din bunăvoință, să se inamoreze de o fată

de 32 ani pornită spre îngrășare, carea e sērăcă și trăiesce din plătuța ei, pentru carea și și nōpțe lucră necontentit. Și era nevoită a recunōsce și aceea, că dacă câte-odată își ridică ochii dela lucru o privea chiar atât de indiferent, cum se uită și la cutare cărțaș sau carambolist.

Olympia nici pretindea, nici nu spera nimic; dar cu tōte aceste, dacă scia, că tinerul e în cafenea, i-se păreau că inima i-e mai ferbinte ca de obicei.

Nu odată se uita cu drag cătră capul plecat spre hârtie, ar fi voit a-i adia capul pletos... dar în acesta nu ar fi avut mai mare plăcere decât respectiva d-șora bētrână, care-și adia pisica sau cățulul seu.

Ea credea, că iubēsc pe tiner cum își iubēsc maica unicul seu fiu. Ii dorea în inima sa tot binele, succes mare, fericire deplină. Era sigură, că examenele îi vor succede și din student în scurt va deveni profesor. Ba în idee îl chiar vedea în muzeu cu banda roșie, cu cravata albă prebând ascultătorilor sei lucruri misterioșe despre rhinoceri și girate.

Așa trecu iarna și Olympia se șimția foarte fericită.

În o sēră tinerul nostru nu se arēta în cafenea.

A doua și nu veni, a treia asemenea. O sēptemână întreaga nu se arēta în cafana.

Era deja prima Mai și ospetii petreceau bucuroși afară pe terassă.

Olympia era foarte necăjită și îngândurată, fără ca supērarea sa se fi fost și amară. Sigur ceva schimbare — la tot cazul favorabilă — s'a întēplat în viața tinerului nostru.

Olympia visa de examene depuse cu succes eminent; de post dotat bine în urma căruia sermanul a scăpat de viața sa amară și de traducerile obositoare și rēu plătite.

Ii părea rēu, foarte rēu după el.

Dar ce se-i faci, așa-i viața.

În Dumineca următoare o plōie repentină sili pe ospetii, cari sosiseră dela excursiune cu trenul accelerat, să se refugieze în cafenea. Olympia era foarte ocupată, fiind abea capace a da ordinele necesare chelnerilor, cari fugiau ca nebuni dela mēsă la mēsă.

Când — în mijlocul celui mai aprig lucru — își ridică ochii vădu pe amicul seu vechiu.

Și acum era îmbrăcat modest, dar îi părea că e mai frumos. Și de-odată i-se păru că o segētă prin inimă.

Tinerul nostru nu avea acum tașca cu cărțile, ci purta la braț o fetiță tineră foarte frumușică, carea părea foarte cochetă.

Părechea tineră se așeșase departe de cassă.

El comandă doue pocale de bere, se lipea de fetiță, rideau și povesteau cu drag.

Stând plōia, se sculară și cu pași legănați părăsiră braț la brați cafeneaua.

Numai acum știu sermana Olympia, că ea a iubit în adevēr pe tinerul palid, carele acum nici nu se uită la ea.

Peptul i-se sbucnea de părea, că vrea a-i rupe corsetul și suspinând din greu ajunse la consciința că, romanul vieții sale; acest roman fără de sânge s'a finit și că ea nu va petrece un al doilea până-i lumea.

Cu inima sdrobotită privea afară la picuri marī de plōie, cari cădeau din când în când și nu luă sēmă, că și din ochii ei curgeau lacrimile șiroiu, șiroiu.

Timpul trece și tace. Olympia și acum e la cassă, dar acum simte mai bine monotonitatea vieții sale și inima o dōre de câte ori aruncă câte-o privire la measa unde stetea odinioară tinerul palid ștudiind.

Ospetii vechi, o vedeau tot așa de frumoșă cum a fost, numai generația mai tineră zicea că: „Fost'ai lele, când ai fost.“

Trad. de: I. N. Pop

PERSONALITĂȚI.

Cartea sfântă imi stă înaintea, în ea cetesc: „Se iubesci pre Domnul — D-đieul tđu, din tot sufletul tđu... și pre vecinul tđu ca însuți pre tine“...

Cineva bate la ușă... — Intră!

— Servus frate George! cum mai trăesci? Cred că nu te incomotez. M'am uitat acasă. Am venit în povesci... O! dar' tu cetesci! ce cetesci? Uite-acolo?! Evanghelia?! Am tot auzit căi plac lucrurile sfinte. Acum is convins...

Încă nu se asiediașe pre scaun, abia își puse bastonul într'un ungiu al casei, pălăria în un cuiu și cabatul pe pat... și eu deja aveam material de vorbit pre o oră întreagă. Căci vedeți d-vostră, me credeam dator ai răspunde la întrebări. Așa cere bună-cuveninția; mă rog !

Și am sfârșit cu cetitul, deși cu multă poftă me puseu la masă.

Tocmai voiam se-i răspund la întrebări, după ce ne asiediasem pre scaune, pretinul meu inse mă dispensase de ai răspunde căci începu tot el.

Ciudat lucru, gândeam. Eu încă me țin bun de gură și trebue se capitulez.

— Ai fost marți la Luduș (în Luduș marția e tđu, mătturie) O! se fii vđiut pe Grădișteanu... cum mergea cu preutesa la braț... Fălos frate într'o formă ca aia... da fălos, pretensiv și cu nasul în vânt... sci tu cum-i Grădișteanu?! Dar' las numai, i-a veni și lui vremea. Încă nu s'a lovit de pragul din sus.

Priveam la ospele mic mirat... Eu sciam pe Gradisteanu baeat de treabă, preot tiner, dar bun, forte bun și harnic.

— Ce-o fi avënd asta cu bietul Grădișteanu? gândeam earăș... dar numai gândeam, căci la vorbă nu poteam ajunge.

— E nihilist frate (continuă ospele) e nihilist Grădișteanu asta. Vorbesc cu omul a marele, își bagă nasul în tot locul și când dice ceva e așa de serios, de te îngheață. Mie nu-mi place defel de el... Și-i ambițios frate gândesc că nici n'ar fi preot ca alții... Măcarcă...

O! era se uit. Mă întelnesc marți cu el, (dicei că nai fost la Luduș?) Destul că mă întelnesc cu el și încep a conversa omenesc frate, ca cu tine, mai de una mai de alta; mai de unul, mai de altul... sci, cum vorbesc omenif... și sci ce a făcut??

Era se scot și eu o vorbă, o singură vorbă din gură pre nevinovatul întrebător: „ce?“ Dar ospele imi taiă vorba și tăcui.

Ai vrut se me întreb că ce a đis?... O! și acum mi se suie sângele în obraz când mă gândesc... El, el... un nemernic, un ticălos, un fălos... un nihilist...

Aici ospele meu a resuflat una. Acum 'mi-e vremea gândeam... O se dau și eu ceva glas...

— Și ce ți-e?... întreb eu pre jumătate.

— Mă rog, nu mă opri! Imi stă resuflarea în gât strigă el, mă înăduș, când imi aduc aminte... fii incredințat că me chiar înăduș!...

— Sfinte Pantilimone, gândesc, ore ce îi va fi greșit bietul Grădișteanu?

— Un nihilist e omul acesta frate, care s'a uitat lung la mine; mă-a luat din tălpi până în verful capului; odată... apoi înc'odată. Hm... imi îngheață sângele când mă gândesc... și mi-a đis:

— „Ei D-le, drept cine me iai? Ce imi povestesci de unul și de altul? Fie care e cum pote, cum l'a lăsat D-đieu. Eu uręc din totă inima *Personalitățile*... și auzi frate? auzi?? nici nu s'o mai uitat pe mine, ci trăgându-și preoteasa de braț... s'a cam mai dus... și m'a lăsat de rușine în miđlocul drumului.

Sfanta Evanghelie sta deschisă înaintea mea și când sfârși ospele un uf lung ochii miei cădură pre cuvintele: „și pre de aprópele teu ca însuți pre tine“.

Sciam că la vorbă n'o se ajung, pusău dec'i degetul la începutul acestor cuvinte și facui cu capul ospelui meu: uite!!...

Se plecă se cetească diceând: Tu tot cu scriptura stai înaintea. Cu scriptura, tată-to, cu scriptura tu... Și tatăto mi-a fost spus că a cetit Biblia pe 11 oră la bătrâneția... Se falia bătrânul... dar nu cred. Eu ce cetesc odată n'am gust să mai recetesc... Dór nu te-ai apucat și tu de ea?

Mie imi plac mai mult scrierile filosofilor. Chiar când am pornit de-acasă ceteam ca Sixtus invěția pre discipulii sei se iubească natura și în natură pre toți omenif căci și ei parte a naturii sunt.

Eu earășî apăsăi degetul pre cuvintele: Și pe de-aprópele teu ca însuți pre tine.

Voiam se arăt ospelui meu că nu aveam eu lipsă a cerceta nici un lucru la filosofii pagani, când mult mai precis, mai dulce și mai iubitor scrise le aflui eu tóte în Evanghelia blândului Isus.

Bernicla Leocopsis.

Dar ospele meu a privit acestea cuvinte vorbind mai departe: O! dar se veđi Plato ce idei sublime are. El ne învață că: „nici odată fără causă se nu pronunțiam cuventul „n'am vreme“ dacă i vorba de aceaia ca să ajutăm pre pretinul nostru“.

Degetul meu căđiu pre aceeaș pagină a evangheliei mai la vale unde se pune întrebarea: Și cine e vecinul meu? Inse ospele n'avea gust de cetit.

Sci... era se uit. Spectabila lui Grădișteanu, ca se mă esprim cu bărbatu-so, căci Gradisteanu așa dice nevetei, auzi?! așa-i dice: Spectabilă... Spectabila lui după ce porniră mai privi odată în dărăpt spre mine. Gândeai că vrea se'mi dice: Veđi ce om e bărbatul meu?! Lui caută se i te plec!

Dar nu se pleacă ea acasă. Veđi aceia n'a cetit scriptura: „că muierea se se teamă de bărbat“... Mi-a spus mie... Dar stăi cine mi-a spus?... Destul că mi-a spus cineva...

Toc, toc, toc... earăș bate cineva la ușă...

Intră! strig. Acesta era a treia vorbă decând ospele prim imi făcuse onorul.

Ușa se deschisă încet și apăru capul unei femei drăguță iar după ea un bărbat blând și serios.

Ospele prim când veđu pre noi mei ospetți îngălbini.

Era Grădișteanu cu Spectabila.

George Simu.

(Va urma.)

IMPORTANȚA SOCIALĂ A RELIGIUNII.

III.

Absurda și impiă e și sentința acelor, cari află în religiune numai un instinct orb. Ceea-ce emerge din exercițiul cel mai nobil al intelectului omenesc împreună cu tendința cea mai nobilă a voinței omenesci făcute pentru bine, nici decum nu pōte fi comun cu instinctul orb, ce e propriu animalelor nerațional. Să se revōce în memoria însăși definițiunei religiunea considerate subiectiv. Ea îmbrătoședă adevărurile cele mai nobile ale intelectului omenesc, cum sunt: existența unui D-deu creatoriu și domn al universului, contingența și totala depindere a omului dela D-deu, relațiunile cari necesariu resulta între creatura rațională și creatoriu, și cu deosibire stricta datorință ce o are creatura rațională față de creatoriu de a-i presta obsegiul datorit prin cult. Ori-ce voință necoruptă cu totă suavitatea se mișcă spre îndeplinirea unei datorințe sante. Dar acesta nu e un instinct orb, ci o mișcare deliberată a voinței cătră un bine cunoscut de intelect, ca (un bine) fōrte convenient naturei omenesci și pentru aceea voit în mod liber și just.

Ce se dicem apoi despre aceia, cari consideră religiunea de o artă? Aceia sau arată că nu știu ce e religiunea, sau ignorează însăși definițiunea artei. Artă — pre care filosofii au definit-o: „*recta ratio factibilium*“ — are de obiect vre-un lucru material făcut după anumite norme, de es. o statuă, un edificiu, o pictură — sau dacă voim se trecem la ord mai înalt, care aparține la artă în manifestatiunea sa cea mai nobilă — o poemă, o tragedie, un plan de reshel. Inse ce asemănare este între aceste și religiune? Apoi daca prin semnificatiune fōrte necorectă ar numi profesiunea religiosă o măestrie, fiind-că e isvor de câstig pentru ministrii ei, s'ar departa fōrte mult de adevăr. Pentru-că dacă exercițiul cultului e pentru unii ocaziune de câstig, nu urmēză că atare exercițiu e din natura sa o măestria, fiind-că câstigul sau plata nu e un ce intrinsec cultului, ci cu totul estrinsec, accidental și nici decum necesariu. E adevērat că luând în considerare condițiunea societēții omenesci, cine se dedică la ministeriul cultului, trebuie sē aibă dela credincioșii din ce să se susțină, după-cum scrie și Apostolul Paul în prima ep. la Corinteni. Dar câți ministrii ai adevēratei religiuni imitând pre același Apostol, departe de a primi dela popor susținerea datorită, au dat cu sântă prodigalitate tōte subs-

tanțele lor și însăși viața în servițiul religiunei? Sē considerăm acum consorțiul civil, sau societatea civilă. Acesta nu e o agregatiune pură de individi, ci e aceea uniune, ce resulta din conspiratiunea mai multor omeni spre urmărirea comună a unui bine de toți cunoscut și voit, care bine e prosperitatea cetățenilor. Dar acesta prosperitate nu sē pōte obține fără de observarea reciprocă a drepturilor și datorințelor fiecărui. Apoi aceste drepturi și datorințe sunt de diferite specii după-cum privesc sau pre cetățeni între sine, sau pre cetățeni în relațiune cu autoritatea dirigență și cu legile ce provin dela dinsa. Cine conduce afacerile supreme ale republicei are și drepturi speciali, dar și datorințe speciali, nici nu sē pōte manține armonia socială și bunăstarea publica ce resulta din dinsa, fără împlinirea esactă din partea fiecărui a propriilor datorințe. Și cine nu vede că fundamentul fiecărei datorințe nu e egoismul, ci legea aceea supremă, tipărită în inima tuturor, care sē basēză pre recunoscerea și onōrea datorită supremului făcătoriu, legislatoriu și resbunătoriu al justiției? Cine nu vede că dacă cineva nu recunōsce și nu respectēză *isvorul* tuturor datorințelor, nu va recunōsce și respecta nici celelalte obligațiuni ale vieții publice și familiar, și prin urmare totă norma lucrărilor sale sē va îndrepta spre propriul interes? Cu alte cuvinte subtrăgēnd religiunea, regula acțiunilor nu va fi mai mult datorința, ci egoismul. Egoism în relațiunile reciproce ale cetățenilor, egoism în relațiunile principelui față de supuși, supușilor față de principe, de aceea averile, onōrea și viața cetățenilor vor căde pradă în mâna celor mai puternici și celor mai astuși. Autoritatea civila neinspirându-se de suprema și nemutabila lege a Creatoriului, va dicta legi adese-orī nedrepte, cari prin urmare nu vor fi legi, căci legea trebuie se fie: *ordinatio rationis in bonum communitatis*; ministrii autorității — cari sunt îndatorați a lucra ca să se respecteze legile, se protegă pe cei buni și onestii în contra celor rēi și neonestii — nu vor esecuta mandatul lor decât între marginile propriului interes, adese-orī nu vor împedeca furturile, nu vor pedepsi pe cei ce violēză onestitatea și onōrea altora etc. Iar acestia dacă interesul lor va recere, se vor rescula în contra autorității civile, astfel va urma că misera societate nebasându-se pe religiune, se va apropia de decădintă și descompunere.

(Va urma.)

PE LUNĂ.

*Ce te uiți cu-atâta jale,
Dragă lună cătră mine,
Când e tristă 'ntreaga vale
Și'n visări dulci și senine
Se bocescă cătră tine?*

*Sau voesci, să-mi măresci dorul,
Să-mi vorbești de ea într'una,
Să-mi îndrept în spre ea sborul
Gândului, să-mi acord struna?
Stă pe gândnri dusă luna.*

Di. d. rot.

DIN REPUBLICA PLANURILOR FRUMÔSE.

— Scene din viața Lungomanilor. —

I

Cine erau sau sunt Lungomanii?

Iată-i pe toți adunați colo în jurul mesei de ciai... Cloroform, Ghiță, Costache, Doftorul, Pițulă, Dinu și Sandu... toți tineri plin de vise de un viitor de aur și datorii, tineri cu rîvna multă și bani puțini, înzestrați dela natură cu o bună doză de umor și ușorătate ca rîzînd să îndure mizeriile vieții poetice de artist... Numele le dăduse unul dintre ei într'o sară, când chiar ea și acum, ședeau acasă și sorbiau la ciai, iar numele voia se caracterizează modul lor de a vorbi. Se încuibase în mijlocul lor obiceiul de a întrebuinta spre exprimarea lucrului celui mai simplu fraze cât se poate de lungi și complicate. Ei nu ziceau „n'am bani" ci „budgetul meu lunar e eshauriat", nu ziceau „să mergem la un păhar de bere" ci „ași socoti că ar fi la loc să aducem lui Bacchus o mica libațiune"... De altmînteni erau băieții cei mai buni în lume, mai ales când nu le cereai bani. Până ce aveau în pungă ceva erau ospetii otelurilor de primul rang, iar când „budgeturile le erau eshauriate" ședeau acasă, acuși la unul, acuși la celalalt, dar mai des, ca și acum, la Doftorul...

De astădată însă nu numai budgeturile erau eshauriate dar și „magazinul de provizii se afla într'o stare deplorabilă." Cutia de ciai era golă, zahărul pe sfîrșite, în sobă ardeau cele din urmă bucăți de lemn, iar ei băieții Lungomanii, așteptând să fiarbă apa de ciai, visau milioane...

— Știți una, băieții, întrerupse Ghiță tăcerea ce domnia în odaie, fiind vorba de visate, haid' să vedem cine e în stare să viseze comori mai mari?

Hu! e greu lucru să dai fanteziei un avent măreț când n'ai alt stimulant decât o filigeană de ciai „ediția a treia", adevărată a treia fiertură, dar Lungomanii, cari veșnic trăiau numai din vise, nu erau avizați la stimulante esterne, dovadă erau strigătele de aprobare cu care primire propunerea lui Ghiță...

Și Lungomanii se adînciră în abizurile reflecțiilor.

Ghiță i-și aprinse ultima țigaretă și sula rotocole de fum în aer, Cloroform le urmăria cu privirea cercînd pînă acolo vr'un motiv, Costache desemna pe masa tot felul de figuri bizare, înmoindu-și degetul în ciaiul, ce-l vîrșea Bănățeanul punîndu-și cotele pe masă spre a-și răzîma capul în mîni „ca să-i vină mai bine ideile," Pițulă sorbia liniștit ciaiul și în gînduri lua deja a șesa bucată de zahăr, Dinu scormonia printre niște hîrtii vechi, iar Doftorul veșnic activ, vedea de ciai.

— Eu am visat, începu la o vreme Bănățeanul dîndu-și perul din frunte, că am avut atîția galbinii încît un an întreg mi-a trebuit să-i măsur.

Costache zimbi plin de ironie!

El i-l putea întrece ușor spunînd că a avut lipsă de doi ani spre a-și măsura averea, dar știa că Lungomanii ar fi primit cu risete această dovadă de „manca de originalitate," i-și alege dară altceva.

— Numai atîția ai avut? Eu am fost silit să mă scol la 9 ciasuri (voia să spună ceva mare, căci de obicei nu se scula înaintea de 11) și pînă la amiază am tot scris la numărul care reprezenta avuția mea.

— Pah! — zise la rîndul seu Dinu — dar s'eracii ați mai fost! Eu am fost constrîns să iau în arînda pusele Saharei și să le samen

cu ace ca să am cu ce cose sacii în cari aveam să vă trimit la toți câte un modest bacșiș!

Rîndul era acum la Pițulă, dar Pițulă durmia dus, pe buze cu un suris fericit. Desigur visa că Lungomanul Costică în urmă i-a plătit cele 20 corone cu cari îi datoria deja de 4 luni.

Lungomanii începuseră deja a se certa cine merita lauri învingătorului, când Ghiță îi scosese din incurcă:

— Eu „băieții, am prefăcut marea întregă în cerneala ca să am cu ce scrie în un singur număr bogăția de care mă învrednicisese cel de sus."

Brava! Trăiască Ghiță, urlară Lungomanii din toate părțile, fără să observe zimbetul ironic pe buzele lui Cloroform.

Ghiță însă nu se îndestulă cu gloria de a fi visat cele mai mari avuții, voia și învingerea lui Cloroform, voia declararea lui solemnă ca fantezia lui îi dasese faliment.

— Așteptați încă un moment! Mai are să vorbească și Cloroform și mai știți dacă visele noastre în comparație cu visul lui nu s'numai schelete comparate cu un canonic...

Bernicla Brenta.

Cloroform zimbi în tăcere.

— Ași! Fleacuri! Mai bine cruțați-mă cu răspunsul.

Lungomanilor numai atîta li-e trebuia. Cu toții se pusese asupra lui, firește numai cu vorba și nu voiau nici cu un preț să-l dispenzeze dela declararea înfrîngerii sale.

— Sau te dai învins? i-l întrebă Ghiță triumfător.

— Învins? De ce? Că nu mi-am spus visul? Dar am făcut-o numai din considerare față de voi, căci visul meu e trist, eu n'am visat decât lacrimi și sicrie! Și acum i-mi vine să plîng când mă gîndesc la acest vis! (și Cloroform i-și scosese batista și-și sterse — nasul.) — Voi toți ați murit! Bănățeanul și Costache și Dinu și Ghiță și eu v'am îngrijit pe toți în durata bolii voastre, iar voi în semn de recunoștință m'ați numit, moștenitorul vostru universal!

Ghiță scăpă din mîna filigeana ce-o ducea la gură...

— Firea-i al naibii de Cloroform! n'o dîșe nici unul dintre Lungomanii, dar o gîndire toți...

M. Aegea.

In albumul ei.

*Doi ochi frumoși cunosc în lume
Ca două stele ei lucesc,
Revarsă-un farmec fără nume
Și pentru-aceea îi iubesc.*

*La ei e 'n veci a mea gîndire.
Ș'acum când scriu cu ochii mei
Chiar sorb din densii fericire!
Copilă, ghăci: ai cui sunt ei?!*

Aurel

Bronzatul ramelor de icóne.

Bronzatul ramelor de icóne este un lucru frumos și foarte simplu, pe care îl poate face ori și cine după următoarea descriere.

Rama ce voim a o bronză mai întâiu, o obducem cu Copallac, după ce acesta s'a uscat puțin o obducem și a doua-ora tot cu copallac, dar acum nu așteptăm până ce se uscă de tot, ci numai până ce se zvântesă bine, așa încât când punem degetul să se lipescă dar se nu se ieie lacul pe deget, atunci cu ajutorul unui penel môle împrăștiem pulbere de bronz cât se poate de uniform peste întreaga suprafața ramei ce am obdus'o cu lac. Lăsăm să se usce bine lacul, adpoi delăturăm pulberea de bronz ce este superfluă cu ajutorul unui penel môle, până ce devine sclipicioasă și în urmă mai obducem și a treia-ora cu copallac, dar numai părțile ce voim ca se capete un lustru mai sclipicios

Auritură cu uleu pe lemn.

Lemnul ori rama ce voim a o auri, mai întâiu trebuie se o obducem cu o colóre albă (Bleiweiss) bine frecată în uleu de in (Leinöhlfirmis.) După ce s'a uscat bine o mai obducem tot cu colóre de acesta încă de doue-ori, până ce s'a astupat bine toți porii lemnului. După ce s'a uscat deplin și a treia vâpsitură, facem o mixtură din miniu cu firmis și o frecăm bine, obducem cu acesta subțirel totă suprafața ce este de aurit și lăsăm să se svinteze numai atâta încât foțele de aur puse pe suprafața obduse se lipesc bine ceea ce de regulă se întâmplă cam după 10—12 ore, apoi începem a auri.

Auritul se face așa: Luăm foște de aur (fein Gold) le tăiem cu un cuțit bine ascuțit pe o perinută de piele în forma recerută și apoi cu ajutorul unui penel lat (fergolder pemsel) le aședăm cu băgare de sémă până ce acoperim întreaga suprafață cu foște de acestea, le apăsăm ușor cu vată și lăsăm să se usce bine, apoi cu ajutorul unui penel môle depărtăm aurul superflu și auritura e gata.

Dacă mixtura numită mai sus (de care altcum se capătă și gata sub numele de Mixtion) a fost bună în 2—3 zile e de ajuns uscată.

Înainte înse de a se fi uscat de ajuns mixtura acesta se ne ferim de a umbla cu penelul pe partea aurită, căci prin acesta prea lesne am putea se ne stricăm tot lucrul. Acesta auritură e foarte trainică și se poate curăți din când în când cu o cârpă môle udată în apă.

Aurirea lemnului cu politură.

Acest fel de auritură încă se face într'un mod foarte simplu, pe care ori și care diletant pe lângă puțin esercițiu în scurt timp îl poate învăța.

Cine voiesce deci a se ocupa cu această măiestrie și a-și pregăti singur rame de icóne, comandază mai întâiu la un măiestru măsar ca se-i facă din lemn unele rame după gustul seu.

Ramele acestea le obduce apoi cu zamă de cleiu. După ce s'a uscat bine apoi le mai obduce de 8—12 ori cu cretă de Bologna (Bologneserkreide) sau de Colonia (Kölnischekreide) ori cu China-Clai mestecate bine cu zamă de cleiu. După fiecare obducere le lasă ca să se usce deplin.

După ce s'a uscat face apoi o mixtură din miniu și zamă de cleiu tare, le frecă bine la olaltă și obduce cu acesta subțirel suprafața ce este de aurit, apoi taie foște de aur (Fein Gold) după cum am arătat mai sus și le aședă pe suprafața umedă obduse cu miniu. Dacă miniul e prea tare uscat, se umeșește cu puțin vinars și apoi se pun foște de aur. În loc de miniu se poate folosi și Poliment francez. În urmă se delătură cu ajutorul unui penel fin, aurul superflu și se neteșesc părțile ce voim se sclipescă cu un agat (Agatstein.) După o altă metodă în loc de foște de aur se folosesc foște de argint (Fein Silber,) cari după ce s'a aședat și neteșit cu agatul se obduc cu lac de aur (Goldlack.)

I. B

DE ALE POPORULUI.

CIMILITURÎ

de Teodor A. Bogdan, învățător în Bistriță.

Fund de taieriu
Nóptea pe cieriú?

Scândură strêmbată
De cuiu acățată.

(Luna.)

(Vioana.)

De-o țipi din turn nu se strică
De-o uđi se face nimica.

Iato na
Fugi, că tea pișca.

(Harta.)

(Schmeța.)

ILUSTRĂȚIUNILE NÓSTRE.

Bietul agricultor, cu câte necasuri trebuie el să se lupte până ce-și vede grâul-odată scos din hambar, șămănat, dat pământului și încredințat binecuvântării ceresci, ca se ajungă ear în hambarul din care la scos și încă cu dobândă ca drept resplată a muncii și ostenelelor sale.

Dar de câte ori însă se vede el amăgit în aceasta așteptare, a șămănat mult și a secerat puțin; a șămănat greu curat și ea răsărit spini și polomidă, și alte multe multe necasuri ce-l părindează în timpul recoltei dupe cum dice cântecul.

Ba 'i prea mult soro
Ba-i prea recore.
Ba suflă crivăț, ba vînt de foc
Ba cade ploe,
Și curg povoie
Care-ți înecă lanul pe loc

Cine are o moșie
Cinei bun proprietar
Are superări o mie
Care-l umplu de amar.

Un astfel de năcas și supărare a bietului plugar ne înfățișază și ilustrațiunea noastră de pe pagina 1:

I-s'au umplut agrul de pir, deci ce se facă bietul plugar ca să nui coplesască șămănaturile? ară locul afund, adună la un loc rădăcinile pirului scosă cu ajutorul grapei de catene și pune nesce muierii ca să le facă grămadă și să le ardă precum se vede în ilustrațiunea ce ne înfățișevă arderea pirului. Cele lalte doue ilustrațiuni ne înfățișază doue soiuri de găște selbatice de care vedem sburând tòmna în cărduri și pe la noi una e Bernicla Leucopsis, pag. 91; iar cealaltă Bernicla Brenta, pag. 93.

Cronica.

Căpitanul C. Stezariu și meseriașii români din Sibiu. La a 8-a ședință literară ținută de Reuniunea sodalilor români din Sibiu" Joi în 23 August n., dl C. Stezariu căp. ces. și reg. în pensie, asistând în calitate de nou mamburu onorar a ținut o cuvântare forte însuflețitoare cătră membrii Reuniunii. A contribuit totodată pentru scopurile Reuniunii suma de 40 cor.

Teatru în Vad. Din prilejul adunării generale a desp. Făgăraș al „Asociațiunii“ se va aranja în Vad, la 2 Septembrie n. o producțiune teatrală, jucându-se piesa „Smarandita, fata pândarului,“ comedie în 3 acte, de Dimitrescu Movileanu. Producțiunii teatrale va premerge, după amiază, petrecere populară (nedee), Întrarea de personă 70 cr., în familie 50 cr. Venitul e destinat în favorul bibliotecii populare proiectată a se înființa.

Caritatea. La administrațiunea averilor bisericesti din Șoimuș a mai incurs pentru „Caritatea“ următoarele sume:

Transport din nrîi 5-6	cor. 21	banî 11.
30 Parcalab Ionica. Șoimuș	„	„ 44.
31 N. N.	„	„ 32.
32 Pop Todora Petri „	„	„ 20.
33 Parcalab Flore	„	„ 30.
34 Ursa Grigore	„	„ 40.
35 N. N.	„	„ 50.
36 Basiliu Baci „	„	„ 44.
37 Michail P. Lupu, Samsud	2	„
38 I. Paul Chinez, Huduc	„	„ 50.
39 Gregoriu F. Negrut, Sucutard	2	„ 20.
Suma	28	61.

Vasile Baci,
curator prim bisericesc.

Mulțămită publică. Subscrisul mă simt îndatorat pe calea această a aduce profunda-mi mulțămită prea onorațiilor domni, cari au binevoit a-mi veni întru ajutor de a-mi face posibilă continuarea studiilor mele la gimnasul sup. fund. din Năsăud, fără de care ajutor imi era cu neputință a continua mai departe școla, fiindcă afară de sărăcia părinților mei, tatăl-meu de astă iarnă în continu a ăcut în pat, cuprins fiind de un morb greu și fiind silit a cheltui forte mult pentru medic și farmacia așa că pentru mine, densul numai pôte face acum nimica și totă silința mea cu studiul de până acuma ar fi devenit zădarnică. Deci mai odată rog pe toți acei marimonioși domni, cari la inițiativa d-lui căpitan pens. Mărginean mi-a venit întru ajutor, dela care cu mare mulțămită am și primit obolul d-lor să primească profunda-mi mulțămită.

Subsemnându-mă cu cel mai profund respect și cu totă venerațiunea

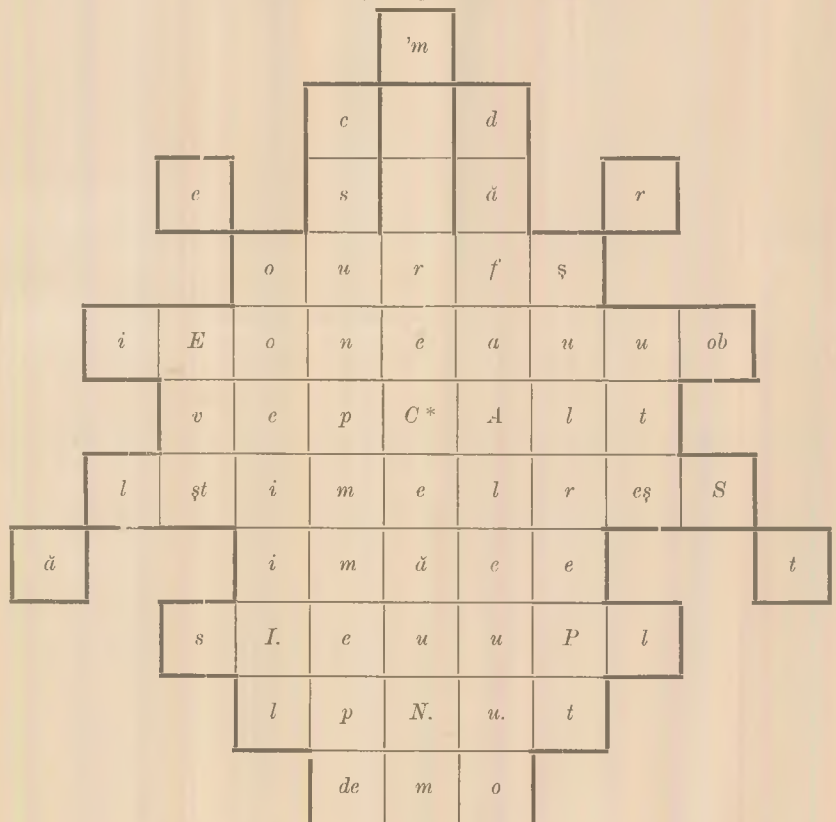
umilit serv:

Michailă Someșan,
stud. V-a cl. gimn.

Gâcitură de șach

de I. N. Pop.

Se pôte deslega după săritura calului.

POSTA * * *

* * * REDACȚIUNEI.

D-lui V. Gr. Borgovan profesor București. Primit, mulțămim!

D-lui Dr. Elefteresc profesor în București. Valorosul d-vostre art ticleu higienic l'am primit și-i vom face loc cât mai curund în colonele Revistei noastre. Sincere salutări!!!

D-lui Ioan Fărcău preot în Sâncraiu. Ți-am espedat cea ceea-ce ai cerut, deci grabeste ca se nu te întredii.

D-lui Cost. Manolescu în Craiova. Trimetene fotografiile și-ți vom face ilustratele dorite pe lângă cel mai moderat preț.

D-lui Z. P. Ch. În dîile acestea trebuie se primești.

PRIMA TIPOGRAFIA ROMĂNEASCĂ
 ÎN
 NORD-OSTUL TRANSILVANIEI.

Prin acesta fac cunoscut onoratului public, cumcă am înființat în Șoimuș (comitatul Bistriță-Năsăud) un stabiliment tipografic proveșut cu cele mai bune mijloce tehnice, aranjat după stilul cel mai nou, cu literile cele mai moderne, unde se primesc spre executare :

Tipărituri de bancă,
 BILETE DE VISITĂ

Cărți și broșuri,

Foi periodice,

Bilete de logodnă,

Invitări la nuntă,

ANUNȚURI,

Registre,

BILANTURI,

Compturi,

PREȚURI-CURENTE

Cuverte.

Bilete de inmormântare,

CIRCULARE.

Cu cele mai moderate prețuri.

Tipografia BACIU. Șoimuș.

Comandele se execută prompt și cu acuratețea.

Prețurile sunt foarte moderate.

Tipografia BACIU în Șoimuș
 (Sajó-Solymos u. p. Nagy-Sajó).

La administrațiunea foiei
 „Revista Ilustrată“
 în Șoimuș, u. p. Nagy-Sajó
 se află de vânzare :

Cum se fotografăm? — — — — —	cor. 1.—	Portretul metropolitului Șuluțiu pe	
Oglinda inimei poesii de G. Bugnariu —	„ —.50	carton de lucș — — — — —	cor. —.40
„Revista Ilustrată“ pe anul 1898 ediția		Portretul lui George Barițiu pe car-	
de salon — — — — —	„ 10.—	ton de lucș — — — — —	„ —.20
„Revista Ilustrată“ pe anul 1898 ediția		Castelul Peleș tablou pe hârtie de lucș	„ —.30
porală — — — — —	„ 5.—	Novele și schițe de I. P. Reteganul —	„ —.70
„Revista Ilustrată“ pe anul 1898 semes-			
trul I, elegant compactată — — — — —	„ 3.—		

Toți acei, cari comandă **tóte opurile de mai sus de-odată**, capetă un scađământ dela prețul indicat.

Administrațiunea.